

CONCEPT

Verslag van de informatiebijeenkomst van de gemeente Wijchen gehouden op 1 juni 2021 om 19.30 uur in het Maaswaal College

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Hoogteijling, opent de bijeenkomst en heet alle aanwezigen hartelijk welkom, in het bijzonder de heer Boogers en mevrouw Mollema die beiden een presentatie zullen verzorgen.

Ook verwelkomt zij iedereen die via de stream meekijkt.

De mensen die meekijken vanuit de huiskamer kunnen via de griffie vragen insturen.

2. Resultaten van het onderzoek Evaluatie fusietraject

Professor, de heer Boogers, geeft een uitgebreide toelichting op het onderzoek dat is verricht naar aanleiding van het fusietraject Wijchen-Druten.

Hij gaat nader in op de aanleiding voor het fusietraject, de aanpak van het onderzoek, wat de bevindingen zijn. Hij geeft een reconstructie van de feiten en gaat nader in op de conclusies en aanbevelingen.

Naar aanleiding van de presentatie worden de volgende vragen gesteld.

De heer Van Bronkhorst heeft een aantal vragen. In de presentatie wordt de vergelijking gemaakt met de samenwerking met Heumen. Door de heer Boogers wordt aangegeven dat er een verband zou zijn tussen het traject met Heumen en met Druten. Hij was destijds ook betrokken bij de besluitvorming en kan hier geen enkele overeenkomst in zien. Bij het traject met Heumen ging het over de voorbereiding van een ambtelijke fusie. Er was nauwelijks maatschappelijk debat en ook niet in de raad. Wat zijn volgens de heer Boogers de overeenkomsten?

De heer Boogers licht toe dat de overeenkomst ligt in het feit dat de raad nauwelijks betrokken is en het proces redelijk plotseling is gestopt. De samenleving was minder betrokken, maar ook daar stond de raad op afstand. Dit onderzoek gaat niet over een vergelijking met Heumen.

De beeldvorming naar buiten toe in de regio is echter, dat de gemeente Wijchen ook met Heumen vroegtijdig is gestopt. Daar moet de gemeente iets mee.

De heer Van Bronkhorst vindt dat dit wel wat zwaar aangezet is.

De heer Peters Sengers schrikt van de conclusies van het rapport. Wanneer hij kijkt naar het proces, vraagt hij zich af of de haast die erachter zat, het proces en de uitkomsten niet heeft gefrustreerd. Is in het onderzoek ook iets gevonden - binnen de constellatie van colleges en betrokken partijen in het vooroverleg- waaruit blijkt dat hierover is nagedacht, de risico's zijn onderkend en besproken. Het hoge tempo heeft het proces gefrustreerd. Is er in het proces twijfel geweest met betrekking tot het tempo.

De heer Boogers stelt dat er zeker twijfel was, bij de projectleider, de externe adviseur en zelfs bij de provincie. Er werd aangegeven dat zij dit spannend vonden. Normaal werd een termijn van 4 jaar gevolgd, nu 2 jaar. Het was ambitieus maar niet onmogelijk. Het feit dat het ontbrak aan kaders heeft het proces vooral gehinderd. Indien de gemeenteraad vooraf kaders had gegeven in de vorm van een raadsbesluit, had het college de handen vrij gehad. Nu moest de wethouder steeds terug naar de fractie om te checken hoe hier tegenaan gekeken werd. Dan had de samenleving geweten wat de voor- en nadelen waren en geweten hoe de raad tegen dingen aan keek. Er was geen maatschappelijk en ook geen politiek debat vooraf en de samenleving voelde zich overvallen. Dit had een bepaalde dynamiek tot gevolg. Er was sprake van corona, maar het gaat te ver om dit alleen aan corona te wijten.

De heer Peters Sengers vraagt of, indien het proces toch doorgezet was en het draagvlak via het smalle pad was gezocht, dit had kunnen leiden in het parlement tot het terugtrekken of niet overnemen van de herindeling.

De heer Boogers stelt dat indien de raden van Wijchen en Druten het proces hadden doorgezet omdat zij van mening waren dat zij de inwoners wel zouden kunnen overtuigen, de bezwaren hadden kunnen wegnemen, dit mogelijk wel of niet gelukt was. In het vervolg was opnieuw verzet ontstaan en gelobbyd bij de Tweede Kamer. In de Tweede Kamer worden dan kritische vragen gesteld over de fusie. Bij de geringste twijfel gaat een dergelijke herindeling dan niet door. De heer Peters Sengers begrijpt dat de risico's bij dit proces aanzienlijk zijn en ook zich uitstrekken over een langere periode.

De heer Boogers stelt dat het daarom belangrijk is om vanaf het moment dat nagedacht wordt over een fusie, de inwoners hiervan deelgenoot gemaakt moeten worden. Draagvlak kun je niet maken. Als mensen zich overvallen voelen, gaan zij in verzet.

De heer Gatzen vraagt naar de fact checking. In het rapport wordt gesuggereerd dat de coalitiepartijen bij de blokhutgesprekken aanwezig waren. Zowel de PvdA en de VVD zijn hierbij niet aanwezig geweest, niet de wethouders, niet de fracties. Kernachtig Wijchen heeft met een partij uit Druten overleg gehad. Dit staat hen vrij. Hoe wordt dit gecontroleerd?

De heer Boogers licht toe dat er geen notulen zijn van de bijeenkomsten. Door een aantal mensen is aangegeven dat verschillende partijen in wisselende samenstelling bij deze bijeenkomsten aanwezig waren.

De heer Gatzen wijst erop dat de coalitie in Wijchen uit drie partijen bestaat. Eén partij was bij deze besprekingen aanwezig, de andere twee niet. Dit heeft de onderzoeker niet kunnen zien.

De heer Boogers heeft in het rapport opgenomen wat hij heeft gehoord; partijen waren in wisselende samenstelling aanwezig. Dit was het motorblok in de blokhutgesprekken, soms waren ook andere wethouders aanwezig.

De heer Gatzen vraagt of bevestigd kan worden, zwart op wit, dat PvdA en VVD er niet bij waren.

De heer Boogers kan dit niet bevestigen. Hij was er niet bij en het waren informele overleggen.

De heer Gatzen constateert dat het nu duidelijk is.

Mevrouw Joose stelt dat het rapport als een bom is ingeslagen. Zij is verbijsterd. In de presentatie wordt aangegeven dat de raad niet zijn positie heeft genomen door niet vooraf een raadsbesluit te nemen. Zij is van mening dat de raad ook in positie gebracht had kunnen worden. Wat had er idealiter moeten gebeuren om dit proces van meet af aan volgens het boekje te laten verlopen?

De heer Boogers wijst erop dat dit van twee kanten moet komen. Het college had de raad om kaderstellende uitspraken moeten vragen en een principebesluit. De raad kan dit ook zelf opeisen, een debat kunnen aanvragen of een motie indienen. Dit is niet gebeurd. Het college had dit kunnen doen, maar ook de raad kan zich de kritische vraag stellen of zij zich actief genoeg hebben opgesteld.

Mevrouw Peters heeft de presentatie gehoord en het rapport gelezen. Opgemerkt wordt dat de Wijchense politiek zich onvoldoende heeft gemengd in het maatschappelijk debat. Zij is van mening dat de VVD zich wel degelijk gemengd heeft in het debat en informatie bij de achterban heeft opgehaald.

De heer Boogers erkent dat dit uiteraard is gebeurd, in afdelingsvergaderingen en ook op andere manieren het debat is aangegaan, maar de raadsleden zijn zelf minder zichtbaar geweest via kranten of op andere manieren. In de Wegwijs was een column opgenomen voor iedereen. Alleen de tegenstanders lieten zich horen. Belangrijk punt is dat het maatschappelijk debat verbonden moet zijn met het politiek debat, maar dit is niet gevoerd. Het had geen politieke gevolgen en werd niet aangekaart in de raad.

De heer Verbeeten merkt op dat een beeld geschetst wordt van raadsleden die meer de Bühne hadden kunnen opgaan om het geluid omtrent de fusie te vertolken. Hij kan zich herinneren dat er vorig jaar meerdere bijeenkomsten gehouden zijn in de wijken en in dit gremium. Hoe is dit gewogen in de besluitvorming om te stellen dat er geen maatschappelijk debat is geweest. Aangegeven wordt dat de raad alles al had afgesloten voordat het proces überhaupt gestart was. Er is echter al veel gedaan in de voorbereiding.

De heer Boogers erkent dat er debatten gehouden zijn in de aanloop naar de bevolkingspeiling. Hij heeft terug gehoord dat dit vooral bijeenkomsten waren waar de mensen van het adviesbureau het woord voerden. Het waren niet de politici die de degens met elkaar kruisten over dit onderwerp. Dit is niet veel gebeurd.

Natuurlijk werd de raad gehinderd door de coronabeperkingen, maar het maatschappelijk debat is niet al te ruimhartig gevoerd, waardoor tegenstanders dan ook makkelijk alle ruimte kregen.

De heer Van Kuppeveld begrijpt dat in 2019 al gesprekken zijn gevoerd tussen Wijchen en Druten, waarbij niet alle coalitiepartijen betrokken zijn geweest, alleen Kernachtig Wijchen. Wat is de reden geweest dat andere partijen hiervoor niet uitgenodigd zijn.

De heer Boogers was in de veronderstelling dat alle collegepartijen aanwezig waren, maar dit blijkt niet zo te zijn. Hij heeft vernomen dat sprake was van wisselende samenstelling van partijen. Waarom bepaalde partijen niet uitgenodigd zijn, is hem niet bekend. De gesprekken hebben lang en in verschillende samenstelling plaatsgevonden.

De heer Van Kuppeveld informeert wie de initiatiefnemer voor de gesprekken is geweest.

Dit was een wethouder van Druten, aldus de heer Boogers.

De heer Van Kuppeveld memoreert dat de PvdA in januari 2019 in de Wegwijs gesproken heeft over een fusie met Druten. Hij meent dat dit geen toeval is geweest en dit niet alleen vanuit de PvdA kwam, maar samen met andere partijen al aan de orde is geweest.

De heer Boogers stelt voor dat de heer Van Kuppeveld dit na de vergadering bij de PvdA navraagt.

Wethouder Burgers vindt het rapport erg belangrijk, ook met betrekking tot de beeldvorming hoe de gemeente er in de regio voorstaat. Hij vindt dat de conclusies/aanbevelingen omarmd moeten worden.

In het rapport is opgenomen dat op 7 november 2020 men bij elkaar kwam en toen de beslissing genomen is het smalle pad aan de raden voor te leggen. Dit zou worden voorgelegd aan de fracties. Hij vindt dit cruciaal in de beeldvorming. Hij vraagt hoe de heer Boogers hierover denkt.

De heer Boogers heeft gehoord dat iedereen terug zou gaan voor beraad en dat daarna een besluit genomen zou worden. Dit besluit is echter nooit genomen omdat het voor Kernachtig Wijchen duidelijk was dat de fusie niet door ging. Na het beraad ging het heel snel. Het was beter geweest indien het beraad had geleid tot een besluit van het college of de raad.

Eigenlijk is redelijk eenzijdig door Kernachtig Wijchen aangegeven, dat gehoord de achterban, zij vonden dat de fusie gestopt zou moeten worden.

Wethouder Burgers vindt het belangrijk dat de nuance wordt gemaakt dat de fracties er wel degelijk tussen zaten.

De voorzitter merkt op dat nog een aantal gespreksrondes zullen volgen, waaronder een debat over de beslissing. Het onderzoek staat nu niet ter discussie. Zij dringt erop aan alleen informatieve vragen te stellen.

De heer Boumans herinnert eraan dat medio december 2019 burgemeester Verheijen heeft aangegeven een nieuwe uitdaging aan te gaan. Aangegeven wordt dat er een directe relatie zou zijn tussen de keuze voor een tijdelijk waarnemende burgemeester en een eventueel fusieproces. De heer Boumans is van mening dat hier in de raad niet op deze manier over is gesproken, noch dat de raad een dergelijk besluit heeft genomen. Waar is deze uitspraak op gebaseerd.

De heer Boogers stelt dat met de Commissaris van de Koning is gesproken over de profielschets over de waarnemer. Door de Commissaris is gezegd, dat indien men al bezig is met een herindelingsstraject, een kroonbenoeming niet aan de orde was. Normaal wordt een kroonbenoeming redelijk snel opengesteld, tenzij er iets bijzonders aan de hand is.

De heer Van Galen wijst erop dat op het moment dat een burgemeester plotseling vertrekt en het niet lukt om direct een nieuwe te vinden, er gekozen wordt voor een tijdelijke waarnemer.

Hij weet niet beter dat toen de heer Verheijen zijn vertrek aankondigde, besloten is dat er een waarnemer kwam. Vervolgens heeft de vertrouwenscommissie een profielschets gemaakt. Door

de heer Boogers wordt gesteld dat de keuze voor een tijdelijke burgemeester is gemaakt omdat er niet voor gekozen is een kroonbenoemde burgemeester aan te stellen.

De heer Boogers geeft aan dat de normale gang van zaken is dat een kroonbenoeming snel wordt opengesteld, tenzij men bijvoorbeeld kort voor de verkiezingen staat.

De heer Van Galen vraagt de voorzitter of tijdens deze bijeenkomst informatie gegeven kan worden door alle aanwezige partijen en niet alleen door de onderzoeker. Hij bemerkte dat de heer Gatzen informatie wilde geven.

De voorzitter licht toe dat nog een rondetafelgesprek wordt gehouden en ook een debat aan de hand van een beslisnota. Zij proeft in de vragen dat de vragenstellers iets rechtgezet willen hebben wat in het rapport geschreven staat. Hiervoor is deze bijeenkomst niet bedoeld.

De heer Van Galen vindt de informatie dat de PvdA en de VVD niet bij de blokhut overleggen aanwezig waren zeer relevant voor het politieke debat. Ook de informatie die door de wethouder gegeven is. Hij dringt erop aan dat hier de vrijheid voor gegeven wordt, zodat alle informatie boven water komt.

De voorzitter heeft niet gesteld dat informatie niet gegeven mag worden of boven tafel mag komen, maar aangegeven dat er een aantal momenten komt waarop de raad nog hierover spreekt. Indien er behoefte is, kan dit nu gedeeld worden.

Dit is een kwestie van voortschrijdend inzicht, aldus de heer Van Galen.

De heer Boogers merkt op dat de discussie iets zegt over de informaliteit waarmee dingen in Wijchen worden gedaan. Wat in een raadscommissie wordt besproken, wie erbij waren en wat besloten is, ligt vast. Dit is nu niet het geval en moet staande de bijeenkomst achterhaald worden. Natuurlijk vindt niet overal alleen overleg plaats in de voorkamers. In dit proces is veel in de achterkamers gebeurd en niet duidelijk is wat er precies is gebeurd.

Het geeft aan hoe dingen gelopen zijn en zegt iets over dit proces en mogelijk over andere processen in Wijchen.

De heer Van Galen constateert dat in het rapport de analyse en het relaas ophoudt op 7 november 2020, toen de stekker eruit is getrokken. Daarna is er nog een informatieavond gehouden, een commissie en een raadsvergadering op 1 december. Tijdens deze bijeenkomsten zijn wel degelijk dingen gepasseerd in de duiding van het proces. De smalle weg is aan de orde geweest. Hij vindt het opvallend dat in het rapport vanaf 7 november 2020 alleen nog gesproken wordt over het college en er geen aandacht is voor het proces in de raad in deze drie weken. In hoeverre is hier bewust voor gekozen?

De heer Boogers stelt dat dit een bewuste keuze is geweest omdat het besluit al genomen was. Er is wel gedebatteerd, maar de inzet was niet om alsnog door te gaan.

De heer Van Galen wijst erop dat er een partij was die zelfs een motie heeft ingediend. Toch wordt de lijn van het college gevolgd. Dat is duiding.

In de debatten die in de commissie en de raad zijn gevoerd, zijn veel aspecten aan de orde geweest die ook in het rapport staan. Zij zijn wel degelijk benoemd. Naar de raad wordt gezegd dat zij hun rol hadden moeten pakken en nagelaten hebben het debat te voeren. De heer Van Galen vraagt waarom in het rapport niet geduid is wat er tussen 7 november en 1 december 2020 in de raad is gebeurd.

De heer Boogers licht toe dat de uitkomst min of meer vast stond. Het besluit was al genomen; er lag een voorstel van het college om te stoppen. Natuurlijk is er in duidende zin over gesproken. In het rapport krijgt dit minder aandacht omdat het geen debat was op het scherpst van de snede. De uitkomst was al duidelijk.

De heer Van Bronkhorst constateert dat er uiteindelijk een principebesluit genomen is, om niet door te gaan. Voor de fractie van Kernachtig Wijchen was het logisch dit te doen na de bevolkingsraadpleging. Volgens het rapport heeft de Wegwijs een belangrijke rol gespeeld. Dit was een belangrijk podium voor partijen om signalen af te geven.

Voor Kernachtig Wijchen is het logisch geweest om een enquête te houden voordat het principebesluit genomen werd.

De heer Boogers stelt dat er ook gemeenten zijn die dit erna doen. Het principebesluit werd nu een go-no-go moment. Normaal wordt een principebesluit genomen en blijft de mogelijkheid

open het niet te doen. Het college krijgt dan de opdracht om voorbereidend werk te doen. Het principebesluit werd hier een definitief besluit.

De heer Van Bronkhorst begrijpt dat aangegeven is dat het voor veel bewoners al een gelopen race was. De raad heeft met ruime meerderheid gekozen voor de enquête om te kijken in hoeverre er kansen waren voor een fusie. Het zou raar zijn indien na een principebesluit de inwoners nog geconfronteerd zouden worden met een enquête, die dan als mosterd na de maaltijd zou worden ervaren.

Dit had te maken met de snelheid, aldus de heer Boogers. Normaal wordt eerst een principebesluit genomen en vervolgens een verkenning gehouden; daarna wordt de bevolking geraadpleegd. Wanneer een ontwerp/herindelingsplan is gemaakt, kunnen de mensen erover meepraten en hun mening geven. Zover is het hier niet gekomen. Het ging hier alleen om de vraag wat gaan we doen.

De heer Peters Sengers refereert aan de eerste onderzoeksvraag, waarin gevraagd is onderzoek te doen naar de typisch Wijchense manier waarop de gemeente wordt bestuurd. Dit ziet hij in de conclusies niet terug. Hoe zou u de manier van besturen in Wijchen willen karakteriseren? De heer Boogers stelt dat hierover in het rapport wel iets gezegd wordt. Er zijn geen andere besluitvormingscasussen onderzocht. Wel is terug gehoord dat dit vaker voorkomt. Het is typisch Wijchens dat debatten wat eerder plaatsvinden in de beslotenheid van het fractieoverleg met de wethouder, dan in de raad. Ook in de raad wordt gedebatteerd, maar er wordt stevig geleund op de coalitiefracties.

De heer Boumans herinnert eraan dat de PvdA kwam met het idee van een mogelijke bestuurlijke fusie. Bij hoeveel gemeenten is bekend dat daarna binnen enkele maanden een principebesluit genomen is om verder te gaan. Vrij kort daarna is besloten, misschien ongebruikelijk, om dit proces op te starten.

De heer Boogers kan deze vraag niet beantwoorden. Het staat fracties vrij om hun opvattingen over de bestuurlijke toekomst van de gemeente uit te spreken. Dit is hier gebeurd. Dit wil niet zeggen dat het direct moet leiden tot een principebesluit.

Hier is de cri de coeur vanuit de fractie van de PvdA voorafgegaan door informeel beraad. Niet duidelijk is wie hierbij aanwezig waren, maar dit kreeg direct een gevolg doordat geprobeerd is om voor 2023 klaar te zijn. Dat is redelijk ongebruikelijk.

De heer Verbeeten is nieuwsgierig naar de rol van de media tijdens het fusietraject. Er is enorm veel geschreven. Hoe heeft u dat ervaren?

De heer Boogers stelt dat de Wegwijs een redelijk activistische rol heeft gespeeld. Deze was niet altijd even objectief. "Opheffen gemeente Wijchen" is niet heel neutraal. Er was echter ook ruimte voor andere geluiden en deze is niet gepakt. Het is ook de manier waarop de politiek, de fracties, de media bespeelt. De politiek had ook de directeur van een scholengemeenschap kunnen vragen een stuk in te zenden waarin een lans gebroken werd voor de fusie. Dit is niet gebeurd.

De voorzitter brengt een vraag die vanuit de toehoorders thuis virtueel aan de griffie is gesteld in.

De vraag is "in het rapport staat dat de naam van gemeente een precair onderwerp was tijdens de blokhutbesprekingen. Zijn er ook toezeggingen gedaan vanuit Druten?"

De heer Boogers stelt dat over de gemeentenaam informeel is gesproken, maar er geen toezeggingen zijn gedaan.

Mevrouw Josse komt terug op het genoemde tempo. Aangegeven wordt dat dit ongebruikelijk hoog is geweest. Kunt u aangeven wat de achtergrond is geweest van het gekozen is voor dit hoge tempo.

De heer Boogers licht toe dat de inschatting gemaakt werd dat er een raadsmeerderheid en een collegemeerderheid was voor dit voorstel. Ingeschat werd dat na de verkiezingen de wereld er heel anders uit zou kunnen zien. De burgemeester was weg en wanneer er een kroonbenoemde

burgemeester zou komen voor een periode van 6 jaar, zou met deze burgemeester een gesprek over de bestuurlijke toekomst altijd ingewikkelder zijn. Er was al sprake van een ambtelijke fusie en dit voelde goed. De gemeenten waren al aan elkaar gewend en dus zou een bestuurlijke fusie wat sneller kunnen gaan. Dat was de achtergrond.

Twee wethouders in Druten, die een belangrijke dragende kracht waren aan de Drutense kant, zouden zeker niet terugkeren. Dit waren redenen om het snel af te ronden.

Mevrouw Joosse vraagt of er voorbeelden zijn van andere gemeenten met dit ongebruikelijk tempo.

De heer Boogers antwoordt dat het snel kan gaan en verwijst naar de gemeente Grave die zich heeft aangesloten bij het Land van Cuijk.

De heer Van Bronkhorst memoreert dat in 2014 in Druten al voor het eerst gesproken is over een bestuurlijke fusie met Wijchen, zowel in het coalitieakkoord, als in de verkiezingsprogramma's. Daarna hebben eerste gesprekken plaatsgevonden, gedurende 6 jaar op lokaal niveau, ook met andere gemeenten.

Is het ongebruikelijk dat dit in wisselende samenstelling plaatsvindt? De indruk wordt gewerkt dat er besluiten genomen zijn. Dit is niet het geval. Hij wijst erop dat ook de fractievoorzitters een overleg hebben gehad in Beesd, in het Trefpunt. Is het ongebruikelijk dat in een keukentafelgesprek afgetast wordt hoe tegen een dergelijk proces wordt aangekeken?

De heer Boogers stelt dat dit totaal niet ongebruikelijk is. De blokhut overleggen wekken de suggestie dat het geheim was. Ongebruikelijk is wel dat het tot deze informele gesprekken beperkt is gebleven en dat hier in de raad niet over gedebatteerd werd. Er werd voorwerk gedaan; er zijn geen formele besluiten genomen, maar wel zaadjes geplant.

De heer Peters Sengers informeert of de heer Boogers iets kan zeggen over de inhoudelijke argumentatie, de argumenten waarmee geprobeerd is de bevolking te overtuigen van nut en noodzaak van de fusie.

De heer Boogers stelt dat de argumentatie prima was. Hij heeft de folders bekeken en de reacties die opgehaald zijn in de peiling.

De mensen konden argumentatie wel volgen, maar het idee was dat het te snel ging. Er werd voldoende rekening gehouden met de eigenheid van Wijchen, met de financiële gevolgen etc. De argumentatie was prima, maar de mensen hadden het idee dat over hun hoofd over iets heel belangrijks besloten werd. Pas op een redelijk laat moment, toen corona dit toeliet, werden bijeenkomsten gehouden. De inwoners hadden het idee dat het al klaar was. Dit heeft voor wrevel gezorgd.

De heer Van Galen merkt op dat ook gesproken is met de provincie. In de eerste helft 2020 was sprake van een proces en onderlinge dialogen tussen raad en college en is gesproken over het belang van communicatie, ook is de snelheid genoemd. In de conclusies in het rapport wordt aangegeven hoe dit proces zou moeten gaan en dat er ernstige fouten gemaakt zijn doordat niet toegewerkt is naar een ontwerp. In plaats daarvan is het principebesluit een go-no-go moment geworden. Heeft u vanuit de provincie hier een advies over gehoord?

De heer Boogers heeft hierover geen advies van de provincie gehoord. Zij hebben een lastige rol in dit soort trajecten. Zij kunnen het ondersteunen, maar niet opleggen. De provincie heeft wel geadviseerd en geïnvesteerd in ICT bij de ambtelijke fusie. Met betrekking tot de bestuurlijke fusie heeft men zich op de vlakte gehouden. De heer Boogers heeft van de heer Markink begrepen dat hij het overliet aan de gemeenteraad.

De heer Gatzen merkt op dat de heer Van Bronkhorst heel helder is geweest m.b.t. de blokhut-gesprekken. Door de heer Boogers wordt echter gesteld dat er voorwerk is gedaan. De heer Van Kuppeveld merkt op dat het idee niet van de PvdA zou afkomen. Wat wordt bedoeld met voorwerk?

De heer Boogers maakt de koppeling niet. Vanaf het moment dat de PvdA in de Wegwijs zijn standpunt duidelijk maakte, is het heel erg snel gedaan. Dan moet er voorwerk gedaan zijn. De heer Gatzen wijst erop dat in het rapport staat dat het in de raad lang stil is gebleven, terwijl ook wordt aangegeven dat het erg snel is gegaan. Dit is tegenstrijdig aan elkaar.

De heer Boogers merkt op dat er voorbereidingen zijn gedaan, er werd een projectleider aangesteld, een onderzoeksbureau ingehuurd. De voorbereidingen gingen heel snel. Ook werd een einddatum vastgesteld. Eind 2022 zou het proces klaar moeten zijn, zodat in 2023 al met de nieuwe gemeente verder gegaan kon worden.

De heer Gatzen stelt nadrukkelijk dat een onderscheid gemaakt dient te worden tussen de acties van het college en de acties van de raad.

De heer Boogers is het hiermee eens.

De heer Herms vraagt de heer Boogers of hij bereid is het rapport aan te passen, gezien de vragen die gesteld zijn. Staat de heer Boogers nog steeds achter het rapport?

De heer Boogers antwoordt dat een aantal dingen zoals wie bij de blokhut overleggen aanwezig waren, en hoe belangrijk het is wat daar is besproken, daar kan men verschillend over denken. Hij merkt op dat het proces na de publicatie in de Wegwijs van de PvdA ongebruikelijk snel is gegaan. Het is niet raar te veronderstellen dat in de informele vooroverleggen dan al voorwerk is gedaan. Dit wordt bevestigd door de gestelde deadline om in 2023 als nieuwe gemeente verder te gaan.

Op punten en komma's zou hij het rapport mogelijk aanpassen, maar dit zou aan de conclusies en aanbevelingen niets veranderen.

De heer Verharen leest in het rapport over hardnekkige beelden in de regio over de arrogante opstelling van Wijchen. Er is gesproken met Beuningen en Druten, maar niet met colleges van andere gemeenten. Hoe komt de onderzoeker tot deze conclusie?

De heer Boogers hoort deze geluiden van de bestuurders, maar ook van collegeleden in Wijchen die collega's ontmoeten in regionaal verband. Zij ontmoeten elkaar regelmatig aan de regionale tafels en merken dat de relaties moeizaam zijn. Wijchen staat er niet best op en dat wordt breed gedeeld. Daar moet je iets mee.

De heer Verharen vraagt waarom de gemeente Nijmegen in deze niet is gehoord. In het rapport wordt gesproken over de grote stad en de ommelanden.

De heer Boogers bevestigt dat de gemeente Nijmegen inderdaad niet is gesproken. Deze stad is ook belangrijk voor Wijchen. Mogelijk komt dit bij het Strategisch Kompas wel aan de orde.

Mevrouw Josse informeert of het mogelijk is schriftelijke vragen te stellen over het rapport.

De heer Boogers antwoordt dat dit zeker altijd mogelijk is.

Burgemeester Van Beek dringt erop aan dat indien dat plaatsvindt, de vragen en antwoorden dan met de raad worden gedeeld.

De voorzitter sluit discussie en dankt de heer Boogers voor zijn presentatie en de beantwoording van de vele vragen.

3. Strategisch kompas

Mevrouw Mollema en mevrouw Zondag geven een uitgebreide toelichting op het proces om te komen tot het strategisch kompas.

Naar aanleiding van de presentatie worden de volgende vragen gesteld.

De heer Van Bronkhorst vindt de presentatie helder. In het persbericht dat destijds door de provincie is opgesteld over de waarneming van de burgemeester en het vervolgtraject is aangegeven dat de strategische visie een belangrijk onderdeel zou kunnen zijn in het opstellen van de profielschets. Op welk moment komt dit aan de orde. Is dit september 2022?

Mevrouw Mollema antwoordt dat bewust gekozen is voor tussenresultaten, waarbij een tussenresultaat gebruikt kan worden als input voor de profielschets. Het eerste tussenresultaat is beschikbaar na de zomervakantie; dit is een schetsmatige richting van een strategische visie. Zij kent de aanpak om te komen tot de profielschets niet. Mogelijk kan dit naast elkaar gelegd

worden om te kijken wat dienend kan zijn aan de profielschets.

Mevrouw Janssen komt terug op het vorige onderwerp waar de onderzoeker aandacht geeft aan de regionale samenwerking en de aandacht voor de partners. Zij ziet dit terug in het plan van aanpak, maar vraagt zich af of daarmee niet gestart moet worden. Is dit overwogen?

Mevrouw Mollema geeft aan dat het strategisch kompas inhoudelijk is ingestoken. Uitgegaan wordt van thema's en afhankelijk van het thema schuiven mensen aan. Wanneer je op een thema wil inzetten, wordt gekeken wat de meest logische vorm is en wie je hierbij betreft. Uitgangspunt is echter de inhoud.

Mevrouw Janssen vraagt zich af of aan de voorkant niet eerst aan de orde moet komen waar en hoe je wil samenwerken en hoe je als Wijchen hier in staat.

Dit is niet de insteek van het kompas, aldus mevrouw Mollema.

Portefeuillehouder Van Beek meent dat dit zeker aan de orde komt. Het stuk gaat erover waar wij als Wijchen staan en waar we naar toe gaan. Er zijn ook lopende zaken zoals de Groene Metropool en de andere samenwerkingsverbanden. De relatie met de burens is erg belangrijk om het strategisch kompas tot uitvoering te brengen.

Er moet nu al gewerkt worden aan de omgang met de burens. Niet in de zin wat het voor Wijchen kan betekenen, maar wat Wijchen kan bijdragen in en aan een goede regionale samenwerking. Het een sluit het ander niet uit. Het is goed te kijken in het strategisch kompas op welk niveau samenwerking kan worden gerealiseerd. Wat lokaal kan, graag lokaal. Wanneer sprake is van bovenlokaal, dan moet gekeken worden wie dan de aangewezen partners zijn. Dit kan Wijchen niet alleen bepalen, daarvoor zijn de burens nodig en moet gecheckt worden welke ideeën er zijn en hoe hier vorm en inhoud aan gegeven kan worden.

De heer Demmers informeert naar de scope van de visie. Welk tijdbestek heeft men hierbij voor ogen, bijvoorbeeld doelen over 15 of 20 jaar.

Mevrouw Zondag stelt dat er geen definitieve keuze is gemaakt, voor 10 of 20 jaar. Dit is wel een tijdspad dat mensen kunnen overzien.

De heer Demmers komt terug op de kaderstellende rol van de raad. Op welk moment krijgt de raad te ruimte om kaders te stellen. Hij hoort de burgemeester al kaders aangeven. Wat zijn de momenten dat de raad kaders kan stellen

Mevrouw Zondag antwoordt dat dit mogelijk is op het moment dat de beslisnota voorligt, bij de eerste basisnotitie in september, bij de tussentijdse rapportage in januari en ook bij de conceptvisie. Er zijn op al deze momenten mogelijkheden om bij te sturen en als raad aan te geven wat u ervan vindt.

Mevrouw Mollema komt terug op het vorige onderwerp, waarin werd gesteld dat de raad misschien onvoldoende aan zet is geweest, dan wel de rol heeft genomen. In het plan van aanpak heeft men bewust de rol van de raad willen neerzetten doordat zij steeds besluitvormend meekijken met de stukken. Dit is een les uit het fusieproces geweest.

In het co-creatief proces wordt inhoud opgehaald en er wordt organisch gewerkt met de input die door de mensen waarmee men in gesprek is, wordt meegegeven. Daarna wordt de volgende stap gezet. Het proces is zo strak mogelijk ingericht met een belangrijke rol voor de raad. Steeds wordt bekeken hoe verder gegaan wordt.

Portefeuillehouder Van Beek wil zeker geen kaders stellen voor de raad. Er dient een goede discussie in de raad plaats te vinden en daarom wordt een beslisnota voorgelegd. De raad kan dan aangegeven hoe met het strategisch kompas aan het werk gegaan moet worden. Dat is de eerste zet.

De heer Van Kuppeveld vraagt of ook gekeken is naar de strategische visie van 2007, wat de raakpunten zijn of is een geheel nieuwe opzet gekozen.

Hij is het er niet mee eens dat de profielschets voor de nieuwe burgemeester onderdeel uitmaakt van de strategische visie.

In de stukken worden de termen strategische visie en strategisch kompas door elkaar gebruikt,

terwijl nu gekozen is voor de term strategisch kompas. Dit vindt hij jammer. Mevrouw Zondag erkent dit en bevestigt dat dit inderdaad verwarrend is. De term is nu strategisch kompas.

Mevrouw Josse is benieuwd naar de relatie tussen het strategisch kompas en het nieuwe coalitieakkoord. Waarom is er niet voor gekozen het hele proces vóór de verkiezingen af te ronden. Mevrouw Mollema stelt dat dit in de begeleidingscommissie gesproken is over de grote haast in het fusieproces, wat een dominante factor is geweest. Dit hebben de inwoners ook teruggegeven. Vanaf het begin is gezegd dat het ontzettend belangrijk is de tijd te nemen. Het opstellen van een strategische visie is niet eventjes te doen. De tijd tot de verkiezingen was te kort. Voor de verkiezingen wordt een voorlopig product opgeleverd zodat het gemeentebestuur kan aangeven wat het ervan vindt. Daarna is een time-out ingelast. Na de verkiezingen is er een extra stap gepland zodat het nieuwe gemeentebestuur hierover een mening kan geven. Mevrouw Zondag voegt toe dat de informatie die dan voorhanden is kan dienen als basis/ voedingsbodem voor het coalitieakkoord. De keuze is aan de politiek.

De heer Verbeeten verwijst naar het fusietraject en het verschillende beeld dat is ontstaan tussen wat de man en vrouw op straat ervan vonden en wat de politiek vond. Dit verschilde duidelijk. Hoe wordt ervoor gezorgd dat de gewone man en vrouw op straat, die niet politiek geïnteresseerd is, input geeft? Hoe wordt de informatie daar opgehaald? Het is belangrijk dat uit alle lagen van de samenleving de informatie opgehaald wordt.

Mevrouw Zondag licht toe dat dit plaats vindt met behulp van verschillende werkvormen, ontwikkelateliers, interviewtours door de kernen zodat dat met de mensen in gesprek gegaan wordt. Mogelijk komen er nog aanvullingen als uit de analyse blijkt dat bepaalde doelgroepen of informatie gemist wordt. Dit wordt dan alsnog toegevoegd.

De heer Demmers hoopt dat het onderzoek zo goed is dat de conceptversie ook de politieke waarheid weergeeft. De politieke waarheid kan anders zijn en het is mogelijk dat er een ander gekleurd college komt, waardoor het concept deels moet worden herschreven. Hoe wordt dit gecommuniceerd naar de mensen die in het voortraject de input hebben gegeven?

Mevrouw Zondag stelt dat het belangrijk is te blijven communiceren gedurende het hele proces. Waar staan we, wat zijn de vervolgstappen. Mogelijk moet een extra vervolgstap worden ingelast.

De heer Demmers kan zich voorstellen dat de mensen die meegewerkt hebben aan het concept, hevig teleurgesteld zijn wanneer er een college-akkoord ligt waardoor de conceptversie deels herschreven moet worden. Het heeft te maken met de rol van de inwoners en hoe de betrokkenheid behouden kan worden.

De voorzitter informeert of er nog vragen zijn. Dit is niet het geval. Zij dankt mevrouw Mollema en mevrouw Zondag voor de presentatie en het beantwoorden van de vragen.

4. Sluiting

De voorzitter sluit de bijeenkomst om 21.30 uur.